

Krijgt de Wereldraad van Kerken de Russische patriarch aan een ronde tafel? 'Ruimte voor dialoog zoeken'

NIEUWS uit het ND, door [Hendro Munsterman](#) , donderdag 18 mei 2023

Een delegatie van de Wereldraad van Kerken bracht bezoeken aan Kyiv en Moskou om te pleiten voor rondetafelgesprekken die de vrede moeten dienen. Maar terwijl in Kyiv de lichten door concurrerende kerken twee keer op groen werden gezet, bleef het licht in Moskou ergens tussen rood en oranje hangen.

Ds. Jerry Pillay, de gereformeerde secretaris-generaal van de Wereldraad van Kerken in gesprek met de Russisch-orthodoxe patriarch van Moskou. Beeld Russian Orthodox Church

GENÈVE

Bij de Wereldraad van Kerken is men ervan overtuigd dat de geopolitieke spanningen die tot de oorlog hebben geleid een weerspiegeling zijn van intra-orthodoxe conflicten.

Daarom maakte de secretaris-generaal van de Wereldraad, de Zuid-Afrikaanse gereformeerde dominee Jerry Pillay, afgelopen maart via deze krant bekend bezig te zijn met de organisatie van driedaagse rondetafelgesprekken. Daaraan zouden twee orthodoxe kerken uit Oekraïne - waarvan een historisch sterke banden met Moskou heeft - en de Russisch-Orthodoxe Kerk moeten deelnemen.

Pillay was toen 'hoopvol dat deze gesprekken in mei kunnen plaatsvinden', maar afgelopen week sprak men in Genève over 'waarschijnlijk in oktober'. Op Hemelvaartsdag keerde Pillay met zijn Wereldraaddelegatie echter zonder concrete resultaten uit Moskou terug. Een week eerder hadden de twee Orthodoxe Kerken van Oekraïne hun deelname aan een rondetafelgesprek tijdens een bezoek van Pillay aan Kyiv wèl toegezegd.

'Ik ben patriarch Kirill dankbaar voor de inzet deze mogelijkheid te onderzoeken', [meldde](#) Pillay in zijn verklaring. De patriarch had zijn 'bereidheid tot deelname' uitgesproken, maar wilde eerst 'intern overleg plegen' en had ook zorgen geuit 'over de haalbaarheid van zulke gesprekken wegens externe invloeden'.

geschokt

Vanuit Moskou [klonk](#) het echter allemaal net iets anders. Er was 'waardering voor het verlangen van de Wereldraad om de vrede te dienen', maar vooral klonken er scherpe woorden over de patriarch van Constantinopel. Dit erehoofd van de orthodoxe kerken erkende de in 2018 opgerichte onafhankelijke Orthodoxe Kerk van Oekraïne tot woede van Moskou.

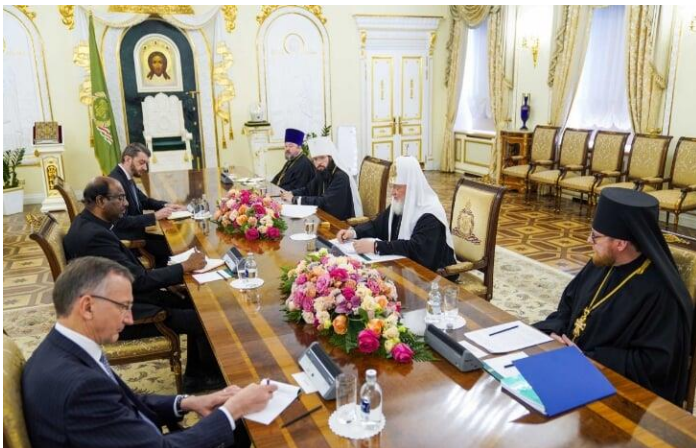
'We zijn bijzonder geschokt door de deelname van het patriarchaat van Constantinopel aan dit conflict'. In Moskou wordt de schuld van de oorlog bij patriarch Bartholomeüs I gelegd en het is voor de Russen 'moeilijk om aan commissies of raden deel te nemen die door een vertegenwoordiger van Constantinopel worden geleid'.

In de 'hoogst gepolariseerde situatie' wil de Wereldraad in ieder geval 'een veilige ruimte creëren voor dialoog'. Spannend is echter dat de door Bartholomeüs erkende kerk inmiddels haar lidmaatschap van de Wereldraad heeft [aangevraagd](#).

borstkruis

De andere Oekraïense kerk, die zich na de Russische inval van Moskou afscheidde, heeft volgens critici echter die banden nog niet duidelijk genoeg doorgesneden en Moskou wees Kirill veelvuldig op vermeende discriminatie van deze kerk door de Oekraïense overheid.

Een opvallend detail aan het bezoek was dat de gereformeerde dominee in Moskou een groot, bisschoppelijk uitzierend borstkruis droeg. Desgevraagd liet Pillay aan deze krant weten dat hem was aangeraden dit tijdens de gesprekken met de orthodoxen te dragen, maar dat het 'niets met het bisschopsambt te maken heeft'. Het door Pillay gedragen kruis komt uit Oekraïne. Zijn eigen kruis is volgens Pillay stuk en de woordvoerder van de Wereldraad laat weten dat er 'binnenkort een gereformeerd kruis uit Zuid-Afrika komt'.

De delegatie van de Wereldraad van Kerken (links) in gesprek met de leiding van de Russisch-Orthodoxe Kerk in de gebouwen van het patriarchaat van Moskou. - Beeld: Russian Orthodox Church